

ZABEZPIECZENIE DOWODU

POJĘCIE ZABEZPIECZENIA DOWODU

Zabezpieczenie dowodu (*probatio ad perpetuam rei memoriam*) uregulowane zostało w art. 310-315 KPC.

Celem zabezpieczenia dowodów jest ograniczenie negatywnych skutków upływu czasu dla środków dowodowych.

ZABEZPIECZENIE DOWODU

Upływ czasu może powodować niemożność przeprowadzenia danego dowodów w przyszłości, ze względu na naturalne przemian zachodzące w przyrodzie lub działalności człowieka, np.:

- ze względu na możliwość zawalenia się budynku,
- ze względu na śmierć świadka lub jego chorobę,
- ze względu na konieczność przeprowadzania pilnych prac naprawczych lub prac mających zapobiec zwiększeniu rozmiaru szkody.

ISTOTA I CHARAKTER

Przed wszczęciem postępowania na wniosek, a w toku postępowania również z urzędu, można zabezpieczyć dowód, gdy zachodzi obawa, że jego przeprowadzenie stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione, albo gdy z innych przyczyn zachodzi potrzeba stwierdzenia istniejącego stanu rzeczy.

Zabezpieczenie dowodu ma charakter pomocniczy w stosunku do postępowania rozpoznawczego.

WYMOGI FORMALNE WNIOSKU

Zgodnie z art. 312 KPC wniosek o zabezpieczenie dowodu powinien zawierać:

- oznaczenie wnioskodawcy i przeciwnika oraz innych osób zainteresowanych, jeżeli są znane;
- wskazanie faktów oraz dowodów;
- przyczyny uzasadniające potrzebę zabezpieczenia dowodu.

Ponadto wniosek o zabezpieczenie dowodu musi odpowiadać warunkom formalnym przewidzianym dla każdego pisma procesowego (zob. art. 126 i n. KPC).

Powinien także zostać należycie opłacony (zob. art. 23 pkt 4 KSCU).

WŁAŚCIWOŚĆ

Wniosek o zabezpieczenie dowodu składa się w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy, a w wypadkach niecierpiących zwłoki lub gdy postępowanie nie zostało jeszcze wszczęte, w sądzie rejonowym, w którego okręgu dowód ma być przeprowadzony (art. 311 KPC).

Złożenie wniosku do niewłaściwego sądu oznaczać będzie konieczność jego przekazania sądowi właściwemu w trybie art. 200 KPC, chyba że w ocenie sądu zachodzić będzie wypadek niecierpiący zwłoki.

POSTĘPOWANIE

Zasadą jest rozpoznawanie wniosku o zabezpieczenie dowodu po powiadomieniu przeciwnika o terminie posiedzenia sądowego, celem umożliwienia mu zajęcia stanowiska.

*Wyjątek przewiduje art. 313 KPC, zgodnie z którym:

- w wypadkach niecierpiących zwłoki albo
- gdy przeciwnik nie może być wskazany lub
- gdy miejsce jego pobytu nie jest znane,

zabezpieczenie dowodu może być dopuszczone przez sąd bez wezwania przeciwnika.

POSTĘPOWANIE C.D.

Po dopuszczeniu przez sąd zabezpieczenia dowodu, wnioskowany dowód przeprowadza się stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu dowodnym, na terminie wyznaczonym przez sąd, z udziałem stron (wnioskodawcy oraz przeciwnika).

*Jednakże w wypadkach niecierpiących zwłoki przeprowadzenie dowodu może być rozpoczęte nawet przed doręczeniem wezwania przeciwnikowi (art. 314 KPC).

Wykonanie zabezpieczenia dowodu może nastąpić również na posiedzeniu, na którym sąd udzielił zabezpieczenia, jeżeli wnioskodawca i przeciwnik są obecni lub gdy zachodzi wypadek niecierpiący zwłoki, o którym mowa w art. 314 KPC.

UPRAWNIENIA STRON

Strony mają prawo wskazywać przed sądem orzekającym uchybienia popełnione przy zabezpieczeniu dowodu (art. 315 § 1 KPC).

Świadczy to o konserwacyjnym charakterze zabezpieczenia dowodu.

ORZECZNICTWO

Postanowienie SN z 26 lutego 1969 r., II CZ 6/69

Instytucja zabezpieczenia dowodów, o jakiej mowa w art. 310 i n. KPC, nie może służyć temu, żeby przyszedł powód miał w ten sposób upewnić się co do szans mającego się wytoczyć procesu. W szczególności nie można żądać w trybie art. 310 KPC przeprowadzenia ekspertyzy sądowo-lekarskiej celem ustalenia, czy dokonane zabiegi lekarskie były prawidłowe i czy mogłyby one uzasadnić roszczenie odszkodowawcze.